

ประเภทภูมิปัญญาด้าน หมอรักษา

ชื่อภูมิปัญญา คาถากระสูยต่อกระดูก

บทนำ/ ความเป็นมาของภูมิปัญญา

เมื่อสมัยก่อน การแพทย์ไทยยังไม่เจริญก้าวหน้า เหมือนปัจจุบัน คนในถิ่นทุรกันดาร เมื่อ แขน ขา หัก จากการตกควาย ตกต้นไม้ก็จะไปหาหมอเมืองที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ช่วยรักษา

อุปกรณ์และการรักษาดังนี้

1. ไม้ไผ่เหลาเป็นซี่กลม ๆ แล้วใช้เชือกผูกเข้าด้วยกัน ความยาวของไม้ไผ่ ประมาณ 1 คืบ ส่วนจำนวนที่จะนำมาผูกติดกันก็ขึ้นอยู่กับความกว้างของแขน หรือขาของผู้ป่วย
2. น้ำมันงา สำหรับใช้นวดบริเวณแผล ซึ่งจะต้องนวดทุกวัน
3. น้ำมันหมู ใช้สำหรับจับเลือดแก้จ้ำใน

วิธีการ

เมื่อผู้ป่วยแขนหัก หรือขาหักมา จะต้องเตรียมขันตั้งมาหาหมอเมืองดังนี้

1. หมาก 1 หัว
2. พลุ 1 แลบ
3. ดอกไม้ 7 ดอก
4. เทียน 7 เล่ม
5. ผ้าขาว ผ้าแดง อย่างละ 1 ชิ้น
6. เหล้า 1 ขวด
7. เงิน 7 บาท

กระบวนการทำ

แล้วหมอเมืองจะทำพิธีปrikกรรมคาถาดังนี้

- ปุโส ปะโส ธรรมมะโสดำ
- อมมะเห หิตตะ ไสยะธิ อุงเสวยหะ
- อมดุกหัก หื้อดุกมาต่อ อมจ้อหัก หื้อจ้อมาตาบ อมหนั่งปุด หื้อหนั่งมาต่อ ดิงมดั่ง

เก่า อมเสวยหะ

- อมสิทธิการ พ่อครูบาอาจารย์ หื้อแก่กู อมยายหัก มาช่วยกันดาม อมยายค้ำ มาช่วยกันแปง แนบแบบแรงฟ้า ยำกำกู อมเสวยหะ

ข้อห้ามระหว่างรักษา ห้ามกินอาหาร 6 ประเภทดังนี้

1. ปลาไหล
2. กบ , เขียด
3. ปลาร้า
4. ปลาทุเค็ม
5. ปู
6. กะปิ

ช่วงระยะเวลาที่ทำการรักษาเข้าเฝือกไม้ไผ่ อยู่หมอมเมืองจะมานวดน้ำมันงาให้
ทุกวัน จนกว่าจะหายเป็นปกติ ถ้าหากเอ็นบวมให้ใช้หญ้าเอ็นยัดมาบดกับเหล้าเถื่อนใช้ขนาดที่บวมหรืออักเสบ
หลังจากที่หายเป็นปกติแล้ว ผู้ป่วยจะนำน้ำส้มป่อยมารดน้ำดำหัวหมอมเมืองที่ช่วยรักษา

ซึ่งประเพณีการรักษาปัจจุบันได้หายไประยะหนึ่งไปมากจากอำเภอเวียงสา เกือบจะหมดไป แต่ยังมีผู้ที่ได้รับ
การสืบทอดมาจากตำราที่มีอยู่ในวัดพะเยา ซึ่งมีมากกว่า 80 – 100 ปี มาแล้ว ซึ่งยังมีอยู่แต่ไม่ค่อยได้รับความ
ไว้วางใจ เพราะปัจจุบันแพทย์ไทยได้รับการพัฒนาขึ้นมาก และเป็นที่ไว้วางใจจากคนทั่วไป

ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับ

ช่วยต่อกระดูก แขนขาหัก ตกต้นไม้ ตกวัวควาย

แหล่งภูมิปัญญา

นายทัศนัย ยาวีไชย